

Quin ha de ser el paper de l'emprenedor?

L'emprenedoria se'ns ha venut com si fós l'única solució a la crisi econòmica, però des de les entitats empresarials recorden que crear una empresa i aconseguir que sobrevisqui és un procés complicat i ple d'obstacles. L'emprenedoria serà clau per a la recuperació, diuen, però no l'únic factor.

Per emprendre no n'hi ha prou amb tenir una bona idea i finançament: la formació i l'assessorament també són clau, segons els experts.

/ SHUTTERSTOCK.

ARIADNA CORTÉS
Des que va començar la crisi econòmica la presència de la paraula emprenedoria s'ha multiplicat als discursos dels polítics, als mitjans de comunicació i a les trobades sobre economia. L'emprenedoria sovint se'ns presenta com

Pimec:
"L'emprenedoria entesa com a creació d'empreses no hauria de ser fonamental en la recuperació econòmica, sinó una de les potes"

l'única sortida possible a la recessió, però les xifres no apunten en aquesta direcció. Així, al fet que el nombre d'empreses actives a Espanya hagi disminuït any rere any des que va començar la crisi, se li ha d'afegir que, segons l'informe *Global Entrepreneurship Monitor* (GEM) del 2013, la taxa d'activitat emprenedora total (TEA) també ha caigut cada any des del 2008 amb l'única excepció del 2011. A Catalunya la TEA és més alta que al conjunt de l'estat, però el 2013 també va baixar respecte de l'any anterior. Això no implica que els emprenedors no tinguin o hagin de tenir un paper rellevant en la recuperació, però sí que indica que s'ha de ser més

prudent, que és justament el que demanen algunes patronals i associacions d'empresaris.

"L'emprenedoria entesa com a creació d'empreses no hauria de ser fonamental en la recuperació econòmica, sinó un de les potes", diu Marcela Véliz, responsable de Pimec Emprèn, que alhora remarca que "també és molt important que ens centrem a conservar la indústria que ja tenim". Des de la Cecot afegeixen que, efectivament, l'emprenedoria crea llocs de treball, "però la recuperació també ha d'anar lligada a l'augment del consum", segons Rosa Guerrero, assessora en creació d'empreses i creixement empresarial

d'aquesta patronal. "A l'emprenedoria li estem posant tot el pes d'arreglar un país que s'ha centrat en serveis i turisme, i no ho hauríem de fer", comenta per la seva part Jan Badosa, membre de la junta directiva d'AIJEC, l'Associació Independent de Joves Empresaris de Catalunya.

Probablement en aquestes mostres de cautela hi ha influït el fet que en els darrers anys hagi augmentat l'activitat emprenedora per necessitat, és a dir, aquella que busca l'autoocupació. Això, al seu torn, ha fet créixer el nombre d'emprenedors que volen iniciar un projecte "sense haver fet una bona planificació prèvia perquè els falta formació",

explica Véliz, de Pimec. "Hi ha molta diferència entre la gent que té una idea i els que necessiten feina", afegeix. En la mateixa línia es pronuncia Guerrero, de la Cecot, que diu que "molts aturats es llancen a crear una empresa perquè la inversió és petita i pensen que és fàcil, però els falta elaborar un bon pla de negoci perquè el projecte pugui tirar endavant". Però això no és fàcil, i sovint els emprenedors dominen la part tècnica del negoci, però no la de gestió. "És vital comptar amb un bon assessorament per saber si la idea és viable", apunta Maria Mora, directora de l'Oficina de Creació d'Empreses de la patronal Foment del Treball.

Cecot: “Molts aturats es llancen a crear una empresa perquè la inversió és petita i pensen que és fàcil, però els falta elaborar un bon pla de negoci perquè el projecte pugui tirar endavant”

Més suport de l'administració

Moltes de les fonts consultades suggereixen que precisament la falta de formació és un dels majors obstacles per a l'emprenedoria, però si hi ha alguna cosa en la qual totes coincideixen és en què la manca de finançament n'és el principal enemic. L'AIJEC, la Federación Nacional de Trabajadores Autónomos (ATA) i la Confederació de Cooperatives de Catalunya (CoopCat) afegeixen, a més, els nombrosos i lents tràmits burocràtics com una altra de les traves “que alenteixen molt el procés de creació d'una empresa”, explica Daniel Muñoz, responsable de l'àrea d'emprenedors d'ATA.

La Llei d'Emprenedors aprovada pel Govern Central el passat setembre i que està en vigor des del gener pretén facilitar la creació d'empreses amb incentius fiscals, bonificacions de quotes de la Seguretat Social o la reducció d'alguns tràmits, entre d'altres mesures. Les patronals i les associacions

d'empresaris, però, tenen una opinió unànime sobre la Llei: s'ha quedat curta. “No incorpora totes les necessitats dels emprenedors”, assegura Mora, de Foment, que detalla que “la qüestió del finançament és la gran absent de la llei, i és clau per a la creació d'empreses”.

Malgrat la mala percepció que es té de la nova norma, la majoria de fonts consultades valoren el suport que l'administració dona a l'emprenedoria. Així, per exemple, el programa *Catalunya Emprèn*, impulsat pel Govern de la Generalitat el 2012 amb l'objectiu de fomentar l'emprenedoria i la creació de llocs de treball, o l'activitat relacionada amb l'emprenedoria d'ACCIÓ, l'agència per la competitivitat de l'empresa de la Generalitat, tenen una bona acollida en el sector empresarial. Amb tot, les entitats matisen que, malgrat que reconeixen que l'administració proporciona eines, encara en falta més. “Els polítics són conscients de la importància de l'emprenedoria, però l'administració no va tan ràpid com molts d'ells voldrien”, resumeix Badosa, d'Aijec.

Cooperatives i franquícies, l'excepció

No totes les agrupacions empresarials, però, opinen el mateix sobre el suport de l'administració. “Des de l'administració no es potencia gens el cooperativisme”, lamenta Perfecto Alonso, president de CoopCat. Tot i així, i malgrat que el nombre

Entre 2008 i 2013, les xarxes de franquícies, els establiments i els llocs de treball del sector han augmentat.

/ SHUTTERSTOCK.

total d'empreses en actiu és inferior al d'abans de la crisi, el nombre de cooperatives ha anat augmentant des del 2009 i actualment n'hi ha més que el 2008. “La crisi de model que està havent-hi ha potenciat el factor cultural en la decisió empresarial; ara es busca més una coherència entre el que es pensa i el que es fa”, apunta Alonso com a principal motiu d'aquest increment. Quant a les previsions de futur, des de CoopCat confien que el cooperativisme segueixi creixent. El repte: aconseguir “normalitzar el model cooperatiu com un model empresarial més”, diu Alonso.

L'altre model empresarial que també ha esdevingut una excepció en la tendència a la baixa de la crisi és la franquícia. Així, entre 2008 i 2013, les xarxes de franquícies, els

establiments i els llocs de treball del sector han augmentat. Entre les raons hi ha que “moltes empreses que no eren franquiciadores s'han incorporat al model, i també que els propis franquiciadors han obert més locals”, explica Xavier Vallhonrat, president de l'Asociación Española de Franquiciadores (AEF). Vallhonrat admet que l'augment de l'emprenedoria per necessitat també hi ha tingut a veure, ja que obrir una franquícia és més fàcil que posar en marxa un negoci des de zero perquè “hi ha una experiència prèvia del franquiciador i aquest marca el camí”. Igual que amb les cooperatives, Vallhonrat també preveu que el model empresarial de franquícia segueixi creixent. “Ja hi ha entitats financeres que donen suport a algunes franquícies”, anuncia.

2014, el 60% dels projectes iniciats entre 2009 i 2011 no han sobreviscut. Per reduir aquesta elevada taxa, “cal facilitar l'accés al finançament, potenciar la formació i incentivar el consum”, diu Mora, de Foment. Véliz, de Pimec, afegeix que “falten eines de seguiment durant els primers anys de l'empresa per ajudar a consolidar-la”.

Haver de tancar una empresa pot considerar-se un fracàs, però si alguna cosa ha fet la crisi és canviar la percepció d'aquesta paraula. “Ara es parla molt més de casos d'èxit que van començar amb un o dos fracassos previs, i per tant la paraula fracàs ja no es veu d'una manera tan negativa”, argumenta Badosa, d'AIJEC. La conjuntura econòmica ha fet canviar la mentalitat de molta gent, especialment dels joves, quant a les expectatives laborals. “La cultura emprenedora ha calat una mica més en la societat”, assegura Muñoz, d'ATA. Tot i així, per a Guerrero, de Foment, encara “hem de canviar més el xip per estar disposats a treballar de manera autònoma”. I continua: “no sortirem de la crisi sense crear empreses, però des del Departament d'Empresa i Ocupació ens recorden que no hem d'insistir en què tothom sigui emprenedor, no tothom té la capacitat o hi està disposat”. ●

Les cooperatives opinen que l'administració no fa prou per aquest col·lectiu. / SHUTTERSTOCK.

Foment: “[Per reduir la taxa de tancament d'empreses] cal facilitar l'accés al finançament, potenciar la formació i incentivar el consum”

La relativitat del fracàs

Tot i aquests apunts positius, els obstacles amb què es troben els emprenedors i la situació econòmica dificulten la supervivència de les empreses, especialment en el cas de les de nova creació. Així, segons l'informe *Emprenedoria a Catalunya: activitat, educació i polítiques*, elaborat pel Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya i publicat aquest